

VORMINGSCENTRUM LODEWIJK DOS-  
FEL (VCLD), vormingsinstituut op het einde van  
1966 op initiatief van Maurits Coppieters en  
Etienne Slosse opgericht.

In januari 1967 verleende Angela Tysmans haar  
toestemming om de nieuwe organisatie naar haar

overleden echtgenoot te noemen en in de lente van dat jaar organiseerde het Dosfelinstituut (DI) een eerste reeks activiteiten. Vanaf 1968 werd het DI gesubsidieerd door de Dienst Volksontwikkeling van het **ministerie van Nederlandse cultuur**. De voorzitters waren achtereenvolgens: Coppieters (1967-1979), Eugène van Itterbeek (1979-1987) en Chris Vandenbroeke (1987-); de directeurs: Slosse (1967-1969), Walter Augustynen (1969-1975), Johan Beke (1975-1987) en Lieven Dehandschutter (1987-). Het DI was een politiek vormingsinstituut, dat uitging van een federalistische en volksnationalistische maatschappijvisie en functioneerde als denktank voor de **Volksunie** (VU). Het verrichtte voorbereidend studiewerk in functie van het partijprogramma, verzorgde studiedagen en publicaties (waaronder de reeks Dosfeldocumenten en Dosfel-nota's) en werkte van 1974 tot 1977 mee aan het VU-televisieprogramma "voor derden". Als kadervormingscentrum richtte het DI voorlichtingsavonden in voor VU-mandatarissen en partijkaders, waarop enerzijds de bestuurlijke organisatie van de partij toegelicht werd en anderzijds informatie verstrekt werd over het partijprogramma, de staatshervorming, de werking van het parlement en dergelijke meer. In 1977 werd deze taak deels overgenomen door de Vereniging van Vlaamse Mandatarissen, die rechtstreeks onder de controle van de VU stond.

Een tweede doelstelling van het DI was het geven van "culturele en staatsburgerlijke vorming voor volwassenen in een Vlaams-nationale geest". Er werden informatieavonden ingericht over de Vlaamse problematiek (waaronder in de jaren 1970 **Voeren, Brussel en het Gemeenschapspact**). Daarnaast was er ook aandacht voor Nederland en voor andere nationale minderheden, zoals Spaans-Baskenland en **Frans-Vlaanderen**. Het DI werkte op dit vlak herhaaldelijk samen met lokale socio-culturele verenigingen als het Karel Bulsfonds.

Om te worden erkend als vormingcentrum volgens het decreet op de vormingsinstellingen uit 1976 werd het DI grondig hervormd. Het Instituut heette voortaan Politiek Vormingscentrum Lodewijk Dosfel (PVCLD), waaronder 4 diensten ressorteerden: het Politiek Kaderinstituut (kadervorming), de Dienst Publicaties (Dosfeldocumenten en -nota's), de Dienst Europese Volkshogeschool (voorlichting aangaande de Europese problematiek, studiereizen buiten Vlaanderen) en het eigenlijke – door de overheid erkende en gesubsidieerde – PVCLD (socio-cultureel vormingswerk). Het studiewerk en de coördinatie van het VU-standpuntenprogramma werden overgeheveld respectievelijk naar het Vlaams Nationaal Studiecentrum en naar het **Vlaams Pers, Radio en TV-instituut**.

Drie jaar later, in 1979, werd de naam gewijzigd in Vormingscentrum Lodewijk Dosfel (VCLD). De nadruk kwam hierdoor meer te liggen op volwasse-

nenvorming vanuit "een volksnationale, pluralistische en federalistische geest" gericht op het brede publiek. In 1986 werd het VCLD erkend als politieke vormingsinstelling op basis van het decreet van 1985.

Het VCLD ontwikkelt een 'tweesporenbeleid', enerzijds gericht op de Vlaamsgezinde organisaties en het brede publiek en anderzijds op de VU. Lokale Vlaamsgezinde organisaties kunnen inpijken op het programma-aanbod, dat onder meer bestaat uit lezingen, gespreksavonden en debatten. Daarnaast blijft de kadervorming deel uitmaken van de werking van het VCLD. Het aanbod is ingedeeld in 6 thematische sectoren: Europese en mondiale vorming, vaardigheden, politieke vorming, algemeen-maatschappelijke vorming, VU-kadervorming en V.B.

WERKEN: Dosfel-documenten: Brussel, cijfers en prognoses, z.j.; – Belgisch en Europees federalisme, z.j.; – G. Provoost en W. van den Steene, *Vijftientwintig jaar Vlaamse Beweging. Bibliografie 1947-1970*, z.j.; – *Welzijnsproblemen in Vlaanderen*, z.j.; – *Hervorming van de staatsinstellingen*, 1969; – *Het Europa der volken*, 1970; – W. van den Steene, *De Vlaamse Beweging na 1945. Bibliografie 1971-1975*, 1977; – id., *De Vlaamse Beweging na 1945. Bibliografie 1976-1980*, 1983; – id., *De Vlaamse Beweging na 1945. Bibliografie 1981-1985*, 1989; Dosfelnota's: *Benelux tegen Europa*, z.j.; – *Schending van de mensenrechten in Noord-Ierland*, z.j.; – *De parlementaire vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen*, z.j.; – *De materiële benadering van de Vlaamse gemeenschap*, z.j.; – *Onderzoek naar de achterstelling van de Vlaamse universiteiten en van het wetenschappelijk onderzoek door Vlamingen*, z.j.; – *De ontwikkeling van de Brusselse 'olievlék' 1947-1976*, 1977; – *Waterdichte Federalisering. Concept van Federale Grondwet*, 1977; – *Vlaamse Beweging en Europa*, 1979; – *Brussel uit de koelkast*, 1985; – *Het sociaal-economisch gebeuren in Vlaanderen en de houding van de Vlaamse Beweging*, 1985.

LITERATUUR: J. van de Velde, Lodewijk Dosfel; van instituut tot vormingscentrum (1967-1980), RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1989.

WALTER AUGUSTYNEN\* EN NELE BRACKE